

Hasta ve Hasta Yakını STK'ları
Özeline

**AFET YÖNETİMİ
DEĞERLENDİRME
BİLGİ NOTU**

Nisan 2023

Bu bilgi notu, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerin ardından afet bölgesinde hasta ve hasta yakınlarının ihtiyaçlarına yönelik harekete geçen, hasta odaklı çalışmalar yapan çoğunlukla hasta ve yakınlarından oluşan STK'ların afet süreç değerlendirmelerinin özetini kapsamaktadır.

Bu belge, STK'ların afet bölgesiyle iletişim süreçlerini, destek mekanizmalarını, sürekli değişen ihtiyaçlar ile iş birliklerine, dayanışma kültürüne süreçte ne kadar ihtiyaç duyduğumuza yönelik önerileri içermektedir. Görüşmeler süresince STK'ların ve depremzedelerin ihtiyaçlarının ve destek mekanizmalarının çeşitlendiği ve değiştiği de göz önünde bulundurulması gerekir. Bu nedenle bu belge şimdiye kadar iletilen görüşleri içermektedir.

Fikir ve görüşlerini samimiyetle paylaşan, dayanışmayı çoğaltmayı her zaman dile getiren ve bu alanda çabalamaktan, mücadele etmekten asla geri durmayan iletişime geçtiğimiz 41 hasta ve hasta yakını STK'nın* (dernek, vakıf, ağ, federasyon) varlıklarına saygı duyuyoruz, dayanışmanın bir parçası olduğumuz için de kapsayıcı ortak bir çözüm bulacağımıza inanıyoruz.

* Bu bilgi notu 41 STK ile görüşme yapılarak oluşturulmuştur.

A. Depreme Yönelik Son Durum

06 Şubat 2023 Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerde 11 il (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa) doğrudan etkilenmiştir. 20 Mart itibariyle can kaybının 50 bin 96'a çıktığı, yaralananların sayısının ise 107 bin 204 olduğu açıklanmıştır *.

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD)'ın 02 Mart tarihinde yayınlanan basın bültenine göre bilgede 332 çadır kent, 360.167 çadır kurulmuş, çadırlarda barınan depremzede sayısı 1.440.668'dir. Bölgede, 189 konteyner kentin oluşturulması için 90.914 konteynerin alt yapı çalışması ve kurulumunun devam ettiği belirtilmiştir. Konteyner kentlerde yaşayan depremzedelerin sayısı 34.120'dir. Depremin etkilendiği bölgede barınma hizmeti alan vatandaşların toplam sayısı 1.593.808'dir. Diğer illerde ise afetten etkilenen toplam 329.960 depremzedeye barınma hizmeti sağlanmaktadır **.

15 Mart tarihinde Adıyaman, Malatya ve Şanlıurfa'da etkili olan sağanak yağışlar sele yol açmış, 20 kişi selde hayatını kaybetmiş, çadır kentler tahliye edilmiştir ***.

* AFAD Başkanı Yunus Sezer açıklamada bulunmuştur. BBC News Türkçe, "6 Şubat'taki depremlerde can kaybı 50 bin 96'ya yükseldi", erişim: 23 Mart 2023, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c51kdv8d15jo>

** İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD), "Kahramanmaraş Merkezli Yürütülen Çalışmalar Hakkında - Basın Bülteni - 37", erişim: 23 Mart 2023, <https://www.afad.gov.tr/kahramanmaras-merkezli-yurutulen-calismalar-hakkinda--basin-bulteni--37>

*** BBC News Türkçe, "Şanlıurfa ve Adıyaman'da sel felaketi: Can kaybı 20'ye yükseldi", erişim: 23 Mart 2023, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c2j7kjj4r49o>

B. Deprem Ardından İlk Günler Krizler ve çözümler

Depremde yollar etkilenmiş, kara yollarının belli bölgelerinde çöküntüler oluşmuş ayrıca araç trafiği nedeniyle ulaşım oldukça güç ilerlemiştir. Afet bölgesiyle iletişimde zorluklar yaşanmış, bölgedeki GSM operatörlerinin de zarar görmesi nedeniyle ilk günler sağlıklı haber alınamamıştır. Hastanelerin zarar görmesi, eczanelerin henüz açılmaması ve depremzedelerin var olan ilaçlarına artık* ulaşamamaları nedeniyle hasta ve hasta yakınları günlük kullandıkları ilaç, mama, tıbbi cihaz, medikal malzeme gibi ürünleri acil olarak hasta derneklerinden** talep etmişlerdir. Ayrıca, hasta dernekleri de 6 Şubat sabahı bölgedeki ulaşabildikleri temsilci, gönüllü, üyeleriyle durum tespit çalışmalarına başlamışlardır.

İlk birkaç günden sonra ilaçlar resmi kanallar aracılığıyla bölgeye iletmeye başlanmış ancak hastalara ulaştırılmasında sıkıntılar yaşanmıştır. Bilhassa nadir hastalıklara ve de özel beslenen kişilere yönelik olarak ilaç ve gıda desteği temininde büyük zorluk yaşanmıştır. STK'lar bu süreçte hastalarının/üyelerinin ihtiyaçlarını iyi bilmeleri nedeniyle tüm destekleri elden teslim etme yoluna gitmişlerdir.

Yaşanılan krizler ve hasta & yakını STK'ların krizlerle başa çıkma yöntemleri, bölgede verilen destekler ve konuya yönelik öneriler bu dosyada detaylandırılmıştır.

* Deprem nedeniyle evleri yıkılan ya da ağır hasar nedeniyle evlerine giremeyen depremzede aileler

** Bu belgede geçen STK'lar sadece hasta ve hasta yakını STK'ları içermektedir.

C. Deprem Sonrasında Hasta ve Hasta Yakını STK'lar Hangi Alanlarda Destek Oldular? / Neler Yapıldı?

- **İlaç desteği:** Eczaneler kurulana kadar özellikle her gün kullanılması gereken ilaçlar STK'lar aracılığıyla hastalara elden teslim edilmiştir. Bu süreçte, yerelde STK'nın iletişimde olduğu şube, dernek, temsilci, gönüllü, üniversite, sağlık çalışanı ile iş birliğinde ilaç desteği sağlanmıştır.
  - **484 Kodunun Kullanılması:** Afet bölgesinde ilaç ihtiyacının hızlıca karşılanması için oluşturulmuş olan 484 kodu uygulaması, afet bölgesinden başka bir ile giden depremzedelerin ilaçlarını temin etmelerinde çözüm olamamış ve ilgili sorunlar STK'larla paylaşılmıştır. Bu süreçte ikametgâhı deprem bölgesinde olan hastaların ihtiyaçlarını karşılamalarına yönelik başka illerdeki eczanelerin süreç hakkında geç bilgi sahibi olmaları ve/veya başka kaygılarla prosedürü uygulamadıklarına tanık olunmuştur. Yaşanan sıkıntıların çözümüne yönelik STK'lar ilgili hasta ve yakını ile iletişime geçmiş, prosedürün uygulanması için uğraşmışlardır. Bazı STK'lar ilacın acil temin edilmesi ve eczacının süreci kolaylaştırmaması nedeniyle ilgili ilacı hastaya göndermiştir.
- **Transfer desteği:** Depremzede hastaların tedavi süreçlerinin devamlılığı için başka illere transferlerinde STK'lar uzaktan koordinasyon sağlayarak hastaların ulaşımına destek olunmuştur.

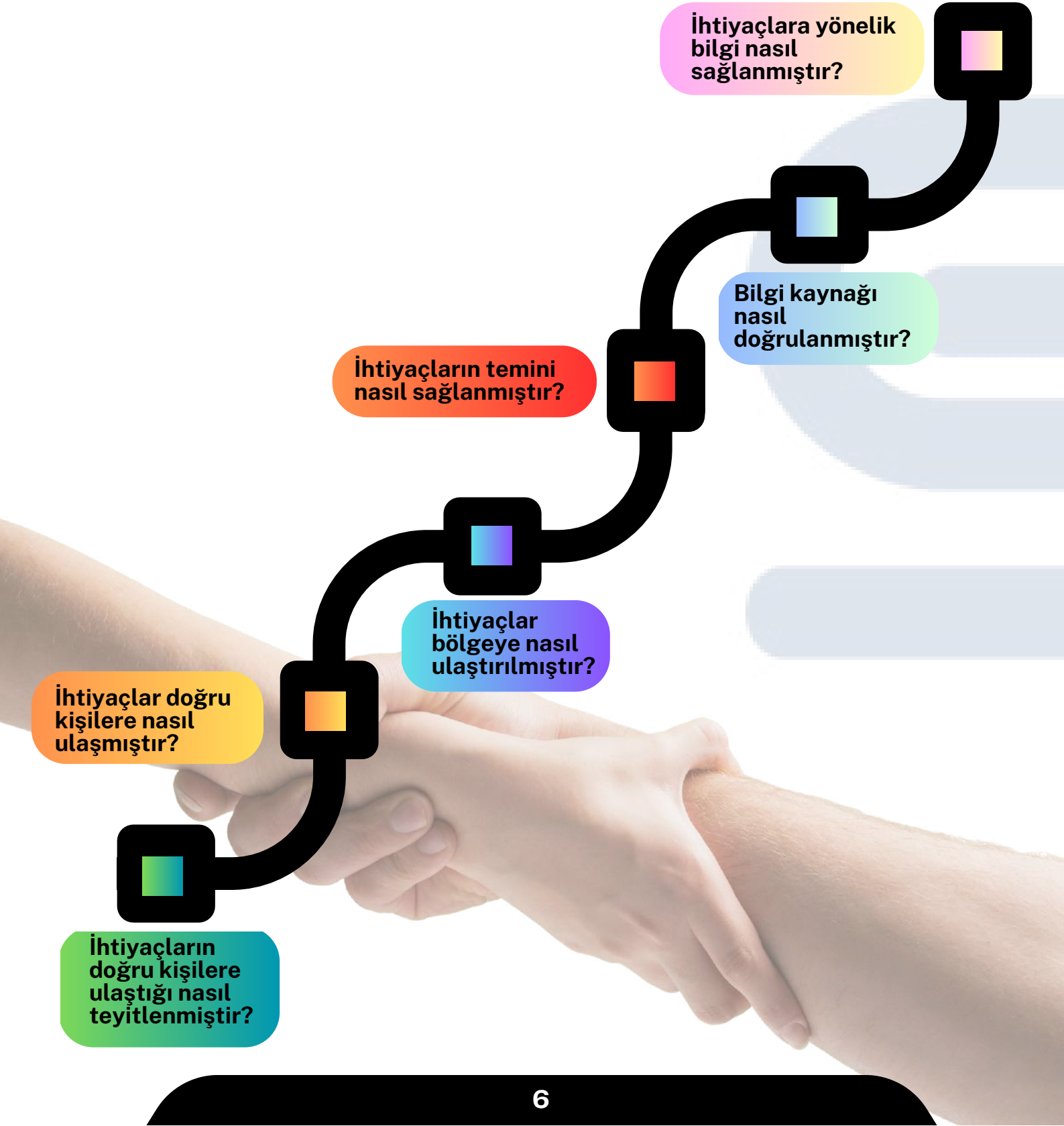
C. Deprem Sonrasında Hasta ve Hasta Yakını STK'lar Hangi Alanlarda Destek Oldular? / Neler Yapıldı?

- **Tıbbi Cihaz / Medikal Malzeme / Engelli Tuvaleti /Tekerlekli Sandalye / Maske / Hijyen Seti (Tüm Kadınlara) desteği:** Hasta ve yakını STK'lar 6 Şubat sabahında ellerinde var olan ürünlerin alana gönderilmiş ayrıca, bölgeden iletişimde buldukları hasta ve yakınlarının tıbbi cihaz, medikal malzeme, engelli tuvaleti, tekerlekli sandalye talepleri karşılanmıştır. STK'lar, bölgedeki insanların asbest* tehlikesinden korunmaları için maskeler göndermiş ve sadece hasta ve yakınlarına değil tüm kadınlarla paylaşılmak üzere hijyen seti dağıtımları gerçekleştirmiştir.
- **Beslenme / Mama Desteği (Özel diyet mama ve gıdalar):** Sadece özel diyet gıdalarla beslenen kişiler için STK'lar alandan ihtiyacı öğrenmiş ve elden teslim etmiştir.
- **Nakdi Destek:** STK'lar alandan ihtiyacı öğrenmiş ve hasta yakınlarıyla iletişimde bulunarak ihtiyaç duyulan medikal malzeme, tıbbi cihazlar için ailelere nakdi destekte bulunmuştur.
- **Hasta Takibi / Hekim desteği:** Depremzede hastaların başka illerde tedavi süreçlerinin devamlılığı için yerleşilen yeni ilde ilgili hastalıkta uzmanlaşmış hekimlere yönlendirmeler sağlanmıştır.
- **Barınma hizmeti desteği:** STK'lar depremzede hasta ailelerin barınma hizmeti almaları için ilgili kurum ve platformlarla ayrıca haberleşmiş ve sürecin takibinde ailelere destek olmuşlardır.

* Detaylı haber için bkz. <https://www.cumhuriyet.com.tr/saglik/prof-dr-ergor-deprem-bolgesinde-asbest-tehlikesi-geri-planda-kaliyor-2056935>

D. STK'lar Süreci Nasıl Yönetti? / STK'lar Nasıl Destek Oldular?

STK'lar hasta ve yakınlarının ihtiyaçlarına yönelik destekleri sağlayabilmek için birçok krizle karşılaşmış ve hızlı çözümler üretmişlerdir. Bu kısımda desteklerin doğru kişilere nasıl ulaştırıldığına yönelik STK'ların süreci yürütme adımlarına yer verilecektir.

D. STK'lar Süreci Nasıl Yönetti? / STK'lar Nasıl Destek Oldular?

● İhtiyaçlara yönelik bilgi nasıl sağlanmıştır?

Afet bölgesinde iletişim kesintiye uğramış, hem telefon hem de internet aracılığıyla sağlıklı haberleşme gerçekleşmemiştir. İletişimin iyileşmesi günler sürmüştür. Afet bölgesinin belli ve kısıtlı alanlarında haberleşme sağlanabilmiştir. Tüm STK'lar istisnasız olarak sosyal medya araçları üzerinden bölgedeki hasta ve yakınlarında çağrılarda bulunmuş ve ilgili alanlarda desteğe hazır olduklarını belirtmişlerdir. Ancak ilk günlerde bölgede internete erişim sıkıntısı nedeniyle özellikle bazı STK'lar sosyal medya üzerinden hastalara ulaşmayı "beyhude bir çaba" olarak nitelendirmişlerdir. Süreçte, sosyal medya üzerinden haberleşen ve ihtiyaçları belirlenen hastalara destekleri ileten STK'lar da vardır. İnternet kullanımı ve interneti kullanmak için mobilize olabilme hasta ve yakınlarının koşullarına göre değişmiştir. Özellikle, yaşlı hastalar bu konuda kısıtlı kalmıştır.

Süreçte STK – Hasta arasındaki iletişim;

- *Genel merkezden aramaların gerçekleşmesi:* Hasta ve yakınlarından oluşan güncel iletişim veri tabanı olan STK'lar afet bölgesinde yaşayanları telefonla arayarak iletişime geçmiş, ihtiyaçlarına yönelik gerekli destek çalışmalarında bulunmuştur.
- *Şube/Temsilcilik/Bölge Gönüllülüğü (Hasta yakınları, hekimler):* STK'nın o bölgede şubesi, temsilcilikleri, gönüllüleri ya da çatı kuruluş ise çatı kuruluşa bağlı STK'lar aracılığı ile hasta ve yakını ihtiyaç sahiplerine ulaşılmıştır.
- *Hasta ve yakınlarının STK'ya ulaşması:* Depremzedeler sosyal medya üzerinden ihtiyaçları özelinde STK'lara ulaşmıştır.

D. STK'lar Süreci Nasıl Yönetti? / STK'lar Nasıl Destek Oldular?

Bu süreçte hasta ve yakınlarının iletişim bilgileriyle ilerleyen STK'lar doğrudan ihtiyacı öğrenerek doğru kişilere doğru yardımların gitmesini sağlamışlardır. Özellikle, kişiye özel ilaç, mama, gıda kullanan gruplara, özel diyet mamalara ihtiyaç duyan, sürekli kullanması gereken ilaçlar olan, medikal cihaz desteğine ihtiyaç duyan hastaların doğru zamanda doğru desteklere kişi kişi ulaşmalarında STK'lar, iletişim ağları sayesinde önemli rol oynamıştır.

Ayrıca, hastaların hem ilaçlarının yanlarında olmaması hem de panik içinde hangi ilacı kullandıklarını hatırlayamamasında STK'lar hastalarla iletişimde kalarak yönlendirmelerle hastalara destek olmuşlardır.

Bilgi kaynağı nasıl doğrulanmıştır?

STK'lar ihtiyaçları hastalardan direkt öğrendiğinde bilgi kaynağının doğruluğu için vakit kaybetmemiş hızlıca harekete geçebilmişlerdir. Sosyal medya gruplarından ve sosyal medya kanallarından paylaşılan ihtiyaçların doğruluğunun öğrenilmesi için STK'lar hasta ve yakınlarıyla telefon numaraları - sosyal medya hesapları üzerinden iletişime geçmişlerdir. Ayrıca, STK temsilcilerinin bulunduğu ağlar üzerinden haberin teyidine yönelik iletişimde bulunmuşlardır. STK'ların ihtiyaçları teyit ederken karşılaştıkları sorun ise; çoğunlukla mükerrer haberler, eski tarihli haberler olmuştur. Sosyal medya kanallarında paylaşılan ihtiyaçların teyit edilmeden dolaşımında kalmaları ve yeniden paylaşılmaları STK'ların ihtiyaç teyitlerinde zaman harcamalarına sebep olmuştur.

D. STK'lar Süreci Nasıl Yönetti? / STK'lar Nasıl Destek Oldular?

● *İhtiyaçların temini nasıl sağlanmıştır?*

Bazı STK'lar 6 Şubat sabahında depolarında bulunan ve ihtiyaç olabilecek medikal malzemeleri / tıbbi cihazları ulaştırmak için bölgede yaşayan hasta ve yakınlarıyla iletişime geçmeden bölgeye desteğe gitmişlerdir (Var olan kaynaklarını hızlıca alana gönderen STK'lar). İhtiyaçları öğrenen STK'ların bazıları buldukları illerden satın almaları gerçekleştirerek yola çıkmış, bazıları ise bölgeye en yakın medikal mağazalardan ürünleri satın almıştır.

İlaç desteğinde bulunan STK'lar ise, başka bölgelerde yaşayan hastaların yedek ilaçlarını ilgili merkezde toplayarak bölgeye göndermiştir. Alandan ihtiyacı öğrenen STK'ların konuyla ilgili özel sektörle iletişime geçmiş ve bağışlanan gıda, malzemeleri hasta ve hasta yakını depremzedelere yönlendirmiştir.

Uluslararası STK'larla iletişimde olan ve uluslararası ağların üyesi olan STK'lara gelen bağışlar, hasta ve hasta yakınlarının ihtiyaçlarının karşılanması için maddi destek olarak gönderilmiştir.

● *İhtiyaçlar bölgeye nasıl ulaştırılmıştır?*

STK'ların ihtiyaçları bölgeye ulaştırmaları, STK'ların krizlere çözüm geliştirdiği alanlardan biri olmuştur.

- **Özel Araçlar:** STK'lar buldukları bölgeden ihtiyaçları hızlı bir şekilde iletmek için özel araçlarla alana ulaşmışlardır.
- **Tırlar:** İhtiyaçların öğrenilmesiyle hem özel tırlar hem de belediye tırları ile destekler alana iletilmiştir. Lojistik destek veren STK'lar olmuştur.

D. STK'lar Süreci Nasıl Yönetti? / STK'lar Nasıl Destek Oldular?

- **Minibüsler:** OHAL ilanından sonra bölgeye araçların girişi engellenmiştir. Hasta ve yakınlarının ihtiyaçlarını karşılamak için minibüslerle yola çıkan STK'lar şehirlere girişleri sağlamak için doktorlardan yazılar almışlardır.
- **Ambulans – Kargo Uçağı:** İhtiyaçların yol engeline takılmaması için ihtiyaçları ambulans kiralayarak ve kargo uçağı ile alana gönderen STK'lar olmuştur.
- **Sağlık Çalışanları ile Medikal Malzeme Gönderme:** Bazı STK'lar sağlık çalışanlarının desteğı ile deprem bölgesine ihtiyaçları iletmişlerdir.
- **Yakın illerden satın almalar – adrese teslim:** Hem ihtiyacın karşılanmasına yönelik hızlı bir çözüm hem de hastaların adreslerine teslim edilebilmesi açısından önemli bir örnek olan deprem bölgesine yakın illerdeki medikal mağazalarla iletişime geçen STK'lar satın alımları gerçekleştirmiş (medikal malzeme, tıbbi cihaz, tekerlekli sandalye, engelli tuvaleti) ve hastaların adreslerine gönderilmesini sağlamışlardır (Bazı STK'lar satın alımlardan sonra hasta yakınlarının giderek almalarını daha hızlı olduğunu düşündükleri için tercih etmişlerdir).

İhtiyaçlar doğru kişilere nasıl ulaşmıştır?

Afet bölgesine gönderilen ilaç ve medikal malzeme desteğı, gıda, giysi vb malzemelerin gönderiminden çok daha büyük hassasiyet içermektedir. STK'lar bölgeye gönderilen ihtiyaçların doğru kişilere ulaştırılmasında krizler yaşamışlardır. Maalesef bazı STK'lar bölgeye gönderilen malzeme, gıda desteğinin hasta ve yakınlarına ulaşmadığı haberlerini almışlardır. Bu nedenle, STK'lar desteklerin takibinde özen göstermişlerdir.

D. STK'lar Süreci Nasıl Yönetti? / STK'lar Nasıl Destek Oldular?

Her STK'nın bölgeye destekleri farklı yollarla olmuştur. Eğer STK'nın bölgede gönüllüsü, üyesi, şubesi ya da iş birliği içinde olduğu STK varsa bölgeye tırlar aracılığı ile gelen destekler ilgili kişiler tarafından alınmış ve hasta ve yakınlarına elden teslim edilmiştir.

Bazı STK'lar ise iş birliği içinde oldukları STK'ları, üniversite hastanelerini merkez olarak belirleyerek hastalara bu merkezlerden ilgili desteğin sağlanabileceğinin bilgisini vermiştir. Kişiler giderek ihtiyaçlarını temin etmişlerdir.

Yakın illerden satın almalar gerçekleştirip, adrese teslim medikal malzemelerin gönderilmesini sağlayan STK'lar da ihtiyaçların doğru kişilere ulaştırılmasını sağlamışlardır.

Özellikle nadir hastalık STK'ları hastaların ihtiyaçlarını elden teslim etmişlerdir (minibüs, ambulanslarla).

İhtiyaçların doğru kişilere ulaştığı nasıl teyitlenmiştir?

STK'lar bu süreçte teyit ile ilerlemenin önemini vurgulamışlardır. Eğer STK'ların temsilcileri alana gitmediyse, bölgeden gönüllüler ile ilerlendiyse ihtiyacın karşılanıp karşılanmadığını depremzede aileleri arayarak teyit etmişlerdir.

Ayrıca, medikal malzeme gönderen firmalardan fotoğraf talep edilmiştir.

E. STK'lar Süreci Yönetirken Nasıl Bir Dayanışma ve İş Birlikleri Gerçekleştirdiler?

Dayanışma ağları ve iş birlikleri ile ilerleyen STK'lar, yalnız olmadıklarını ve beraber hareket ederek potansiyellerinin çok daha üzerinde çalışmalar gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir.

Yıllardır beraber hareket eden ağlar olduğu gibi, deprem sonrasında hızlıca kurulan ve farklı alanlarda çalışmalarına rağmen deprem sonrası ortak hareket eden ağlar da oluşmuştur. Engelsiz Afet Platformu deprem sonrasında ortak bir amaç için bir araya gelen STK'lardan oluşan ağların sadece bir örneğidir. Ayrıca, insani yardımlar için oluşturulan ağlara destek verilmiştir.

STK'ların hareket kabiliyetini, STK'nın hastalar ile teması, diğer STK'lar ile ilişkileri, diğer illerdeki örgütlenme pratikleri, gönüllü-üye ilişkileri ve elbette ki STK'nın maddi imkânları belirlemiştir. Süreçte uluslararası ağların parçası olan STK'lar hızlıca iletişime geçmiş, dış paydaşlarından da destek aldıklarını ifade etmişlerdir.

Özel sektörden aldığı destekle hızlıca deprem bölgesinde olan ya da geçici göç ile Türkiye'nin çok çeşitli noktalarına yayılan hastalarına destek olan STK'lar da vardır.

Kamu ilişkileri başlığında ise, kamu kurumlarının hem destek verdiği hem de destek istediği farklı örnekler yaşanmıştır. STK'larla beraber hastaların beslenme ve tedavilerine yönelik konteynerlar oluşturulmuştur. Ancak, hastaların, lojistik, güvenlik gibi etkenler sebebiyle beklenildiği kadar bu hizmetten yararlanmadıkları görülmüştür. Kamu ve STK dayanışmasının bir başka boyutunda da bazı kamu kurumları STK'lardan hastaların ihtiyaçlarına yönelik taleplerde bulunmuştur. Özellikle ilk günlerde, STK'lar, alandaki yerel yönetim yetkililerinin ve sosyal yardımlaşma birimlerindeki yetkililerin STK'ları arayıp destek talep ettiğini belirtmişlerdir.

F. Depremzede Hasta ve Yakınlarına Destek Önerileri

Yukarıda, bölgede yaşananlara yer verilerek mevcut durum fotoğraflanmıştır. Maalesef günler geçmesine rağmen ilk günlerde sağlanması gereken hizmetlerin bazıları halen ihtiyaç olarak gündemde yer almaktadır. STK'lar bölgede yaşayan gönüllüler, üyeler, hasta ve yakınları, iş birliği içinde olunan kişi, kurumlar aracılığıyla güncel ihtiyaçları öğrenmeye devam ettiklerini belirtmişlerdir. Bu ihtiyaçlara yönelik destek önerileri aşağıda paylaşılmıştır.

- Hastaların barınma ihtiyaçlarının hastalıkları özelinde değerlendirilerek karşılanabilmesi
- Özel bakıma ihtiyaç duyan bebek-çocuk ve erişkinlere gereklilikleri kapsamında destek ulaştırılması
- Afet bölgesinde hijyen ortamının sağlanması (hasta tuvaleti, tuvalet, duş, çamaşırhane) ve hijyen malzemelerinin gönderilmesi (uyuz, bit ilaçlarının gönderilmesi salgın hastalıkların önlenmesi için) ve bölgede su kullanımının sürdürülebilir olması
- Afet bölgesindeki hastanelerinin kapasitelerinin güçlendirilmesi gerekirse özel alanların yaratılabilmesi
- Özellikle nadir hastalıklar ve ultra nadir hastalıklar alanında kullanılan ilaçlara erişim problemlerinin ortadan kaldırılması (Hem afet bölgesinde hem de afet bölgesi dışında kritik ilaçlara erişimde güncel problemler yaşanmaktadır.)
- Afet bölgesinde fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin açılması
- Medikal cihazların ödemesinin karşılanması (Kullandığı medikal cihazını afette kaybeden kişiler için ilgili cihazın SGK tarafından bir kereliğine daha karşılanması)
- Özellikle kanser gibi erken teşhisin hayat kurtardığı alanlarda, bölgede ihmallerin yaşanmaması için mobil tarama tırlarının gündeme getirilmesi (Mamografi ve kontrollerinin ertelenmemesi)

F. Depremzede Hasta ve Yakınlarına Destek Önerileri

- Hem travma hem de kronik hastalıklarda uzman psikologlarla düzenli psiko-destek süreçlerinin başlatılması
- Hastaların tedavi reddi yaşamaması ve tedavilerinin devamlılığının sağlanması için;
  - Hasta bilinçlendirme ve farkındalık çalışmalarının yapılması
  - Farklı şehirlere göç eden ya da artık doktoruyla tedavi sürecine devam edemeyen hastaların tedavilerinde doğru uzmana ulaşabilmesi için destek noktalarının kurulması
- Hasta - hekim ilişkisinin yeniden inşası için sağlık kapasitesinin güçlendirilmesi
- Lojistik desteğinin ilçe belediyeler iş birliği ile gerçekleştirilmesi. Bakanlık ve belediye iş birliği ile, o bölgede bulunan hastaların ihtiyaçlarını karşılamak için belediye araçlarının ayrılması

G .STK'ların Desteklerini Sürdürebilmeleri için Öneriler

• Yaygınlaşma – Veri Tabanı:

STK'lar bu süreçte, yaygınlaşmanın ve bir STK olarak kapasite güçlendirme süreçlerinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Bölgede, gönüllüsü, üyesi, temsilcisi olan STK'lar kişi bazlı ihtiyaçları teyitli olarak öğrenmiş ve sağlıklı ancak oldukça meşakkatli bir destek yürütebilmiştir. Öte yandan bölgede teması olmayan STK'lardaki kişilerin destekleri bireysel olarak sınırlı kalmıştır. Bu nedenle, STK'ların farklı şehirlerde, bölgelerde şube, temsilcilik, saha gönüllülerini belirleyerek örgütlenmesi önerilmektedir. Ayrıca, STK'ların veri tabanını sürekli güncellemelerinin önemi bir kez daha görünür olmuştur. Hasta veri tabanlarının Bakanlık işbirliği ile KVKK kapsamına ve afet durumuna uygun bir şekilde oluşturulması önerilmektedir.

G .STK'ların Desteklerini Sürdürebilmeleri için Öneriler

- **Maddi Destek:**

STK'ların hem varlıklarını sürdürülebilmeleri için hem de daha fazla hasta ve yakını ile temas edebilmeleri için var olan desteklerin devam etmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Genel olarak STK'lar bu süreçte var olan tüm kaynaklarını depremde hasta ve yakınlarının ihtiyaçlarına yönelik olarak kullanmışlardır. STK'ların varlıklarını sürdürüp, ihtiyaca yönelik harcamalar yapabilmeleri için daha fazla maddi desteğe ihtiyaçları olduğu görülmüştür. Bu nedenle özel ortak projeler, hibeler, fonlar geliştirilmesi önerilmektedir.

- **Afet Kriz Planı & Afet Platformu:**

Sağlık Bakanlığı ve/veya İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) altında hastalara yönelik afet ile mücadele koordinasyonuna ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. STK'lara yönelik kapsayıcı (hekimlerin desteği de vurgulanmıştır), kamuyu, sivil toplumu ve sektörü içeren bir Afet Kriz Planı oluşturulması önerilmektedir.

Farklı STK'larda ağlarla iş birliği kanallarının güçlendirilmesi ve bunun için ortak **hasta dernekleri afet platformunun** kurulması önerilmektedir.

Özellikle, süreci değerlendirmek için iletişime geçilen tüm STK'ların bundan sonrası için altını çizdiği ve her fırsatta dile getirdiği gündem: **afetler özelinde anlamlı bir koordinasyonla yol haritalarını belirleme ihtiyaçları ve STK'ların bir araya gelerek Afet Kriz Planı oluşturmasının gerekli olduğudur.**

Sosyal İnovasyon Merkezi

İnsan, Toplum ve Gezegen için Sürdürülebilir ve Kaliteli Bir Yaşam

Sim
sosyal inovasyon merkezi

sosyalinovasyonmerkezi.com.tr

info@sosyalinovasyonmerkezi.com.tr